

Zasady postępowania na wypadek różnych zagrożeń.

Powódź

Przed wystąpieniem powodzi :

1) *Poznaj podstawowe pojęcia, związane z zagrożeniem powodziowym:*

Pogotowie przeciwpowodziowe wprowadza się, gdy poziom wody w rzece wzrasta do poziomu ostrzegawczego i nadal się podnosi.

Alarm powodziowy ogłasza się, gdy poziom wody zbliża się do stanu alarmowego.

2) Dowiedz się w urzędzie gminy czy:

- nie mieszkasz na terenie zagrożonym /zalewowym/,
- będą stosowane jakieś sposoby alarmowania /syreny, dzwony, komunikaty/,
- w razie powodzi będzie zorganizowana ewakuacja, kto ją będzie przeprowadzał, kiedy i co obejmuje oraz gdzie przewiduje się miejsca przyjęć ludzi i mienia.

3) Ubezpiecz siebie i swój dobytek - w razie tragedii odszkodowanie zawsze pomoże Ci "stać na nogi",

4) Jeśli zagrożenie powodzią stanie się realne, zaopatrz się w przydatny sprzęt:

- latarki, radioodbiornik bateryjny + zapasowe baterie,
- inne źródła światła /świece, lampy naftowe, zapalniczki/,

5) Przygotuj się, aby być samowystarczalnym przez okres 3 dni i zdolnym do pomocy sobie i innym.

6) Poproś krewnych lub znajomych, zamieszkałych na terenach bezpiecznych by służyli jako miejsce kontaktu dla twojej rodziny. Upewnij się czy wszyscy członkowie znają adresy i telefony osób kontaktowych.

7) Zapoznaj rodzinę, jak zabezpiecza się mieszkanie, dom, obejście przed powodzią i grabieżą.

8) Sprawdź zawory zainstalowane w kanalizacji ściekowej swego domu w celu zapobieżenia cofania się wody z systemu drenowego. W ostateczności użyj dużych korków lub czopów do zatkania przecieków, rur i zbiorników.

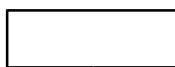
W czasie zagrożenia powodzią:

- 1) Miej włączone radio bateryjne na częstotliwość radia regionalnego, w celu uzyskania komunikatu o zagrożeniu i sposobach postępowania.
- 2) W przypadku niebezpieczeństwa natychmiast przemieszczaj się na wyżej położone tereny,
- 3) Jeżeli władze lokalne ogłoszą ewakuację z terenów zagrożonych, bądź przygotowany na nią wraz z rodziną. Pamiętaj także o swoich zwierzętach.
- 4) Zabezpiecz swoje mieszkanie, swój dom tj. przenieś wartościowe wyposażenie domowe na wyższe piętra domu oraz zabezpiecz parter, jeśli czas na to pozwala. Wykorzystaj do tego celu worki z piaskiem, folię lub inne materiały podręczne. Z posesji, wszystkie rzeczy schowaj w budynku lub je przywiąż do czegoś stabilnego, aby nie popłynęły,
- 5) W czasie powodzi **odłącz urządzenia elektryczne**, ale nie dotykaj ich, są wilgotne lub stoją w wodzie. **Wyłącz sieć gazową i wodociągową.**
- 6) W miarę możliwości na wyższych piętrach napełnij wannę i inne pojemniki wodą, po wcześniejszym wysterylizowaniu ich płynami typu: ACE, Bielinka, Chlorobis,
- 7) Nie używaj w gospodarstwie domowym wód gruntowych, mogą być zatrute /skażone/,
- 8) Nie chodź na obszarach zalanych, jeżeli woda przemieszcza się szybko.
Fala o głębokości kilkunastu cm może przewrócić i przemieścić dorosłego człowieka.
- 9) Jeżeli musisz przekroczyć zalany obszar, użyj do badania gruntu przed sobą tyczki.
Do przejścia wybieraj miejsca bez prądu powodziowego.
- 10) Po ostrzeżeniu, że spodziewana jest duża powódź, zapewnij swobodny wlew wód powodziowych do piwnicy twego domu. Unikniesz w ten sposób zagrożenia uszkodzenia fundamentów domu przez ciśnienie napierających wód powodziowych.
- 11) Dzieciom i osobom z ograniczoną świadomością należy przymocować w widocznym miejscu kartkę z imieniem, nazwiskiem oraz miejscem zamieszkania.
- 12) Jeżeli zostaniesz wytypowany do pomocy w pracach przeciwpowodziowych /np. do napełniania worków z piaskiem / - **p o m a g a j !!!**
- 13) W miarę możliwości zapobiegaj tworzeniu się atmosfery paniki, bądź rozsądny, zachowaj trzeźwość umysłu - to połowa sukcesu.

Uwaga!!!!

Dobrze jest mieć ustalone zasady sygnalizacji na wypadek różnych potrzeb, np.:

Kolor BIAŁY - potrzeba ewakuacji

Kolor CZERWONY - potrzeba żywności i wody

Kolor NIEBIESKI - potrzeba pomocy medycznej

Po powodzi

1. Jak najdłużej pozostań poza zasięgiem wód powodziowych, gdyż mogą być skażone np. produktami ropopochodnymi, nie oczyszczonymi ściekami, bakteriami chorobotwórczymi itp.
Nie używaj ich do picia ! Mogą być one również pod napięciem z uszkodzonych linii energetycznych napowietrznych lub podziemnych.
2. Bądź ostrożny, gdy wyjeżdżasz na tereny dotknięte powodzią. Drogi mogą być osłabione i nie wytrzymywać ciężaru twojego samochodu /ciągnika/, czy innego pojazdu.
3. Miej zawsze włączone radio w celu uzyskania informacji lokalnych, dotyczących udzielanej pomocy tj. zaopatrzenia w żywność i wodę zdatną do picia i użytku ogólnego.
4. Zwracaj uwagę na zdrowie i bezpieczeństwo twoje i twojej rodziny. Często myj ręce mydłem w czystej wodzie, jeśli miałeś kontakt z wodami powodziowymi.
5. Pamiętaj o wspomżeniu swoich sąsiadów, którzy mogą potrzebować specjalnej pomocy przy małych dzieciach, starszych lub przy niepełnosprawnych osobach.
6. Wyrzuć żywność, która miała kontakt z wodami powodziowymi.
7. Poinformuj odpowiednie służby o zerwanych liniach energetycznych, nieszczelności rurociągu gazowego lub o innych zagrożeniach występujących na twoim terenie.
8. Mieszkanie i wszystkie sprzętu, które przydatne są do dalszego użytkowania trzeba zdezynfekować, gdyż naniesiony muł zawiera duże ilości grzybów i bakterii chorobotwórczych, które zagrażają zdrowiu ludzi i zwierząt.
9. Przygotuj się do wymiany podłogi, które nasiąkły wodami powodziowymi.
10. Sprawdź czy fundamenty twego domu nie mają pęknięć, aby upewnić się, że budynek nie grozi zawaleniem. Uważaj na poluzowane tynki, sufity.
11. Odpompuj zalane piwnice stopniowo - około 1/3 pierwotnego poziomu wody dziennie w celu uniknięcia zniszczenia struktury fundamentów.
12. Dopilnuj, aby instalacje domowe; elektryczne, gazowe i wodnokanalizacyjne zostały sprawdzone przez fachowców i ewentualnie naprawione przed ich ponownym użytkowaniem.
13. Używaj mocnego obuwia i bateryjnych lamp lub latarek w czasie oględzin zabudowań.
14. Jeżeli byłeś ubezpieczony przed powodzią, skontaktuj się z firmą ubezpieczeniową, aby uniknąć nieporozumień z odszkodowaniami. Zrób zdjęcia zastanych zniszczeń - zarówno budynku, jak i wyposażenia.

Jak pozbyć się wody z zalanej piwnicy:

- usuwać wodę z piwnicy, jeżeli jej poziom w gruncie jest tak wysoki jak w zalanych pomieszczeniach lub wyższy,
- wypompowywać wielokrotnie ciągle napływającą wodę,
- obniżać poziom wody szybciej niż 2-3 cm na godzinę, przed rozpoczęciem wypompowywania wody należy ustalić źródło jej pochodzenia i miejsce napływu,
- jeżeli woda w piwnicach pochodzi z gruntu nie wolno jej usuwać jeśli poziom w gruncie jest wyższy od poziomu w piwnicy,
- jeżeli woda dostaje się do pomieszczeń z góry w czasie przejścia fali powodziowej, należy ją spompować uwzględniając zalecenia, że pompujemy tylko raz i tylko w przypadku gdy poziom wody w gruncie za ścianą jest niższy lub co najwyżej równy poziomowi posadzki zalanej piwnicy,
- jeżeli woda dostała się do piwnicy z przewodów kanalizacyjnych usuwanie jej można rozpocząć po zamknięciu przewodów odprowadzających,
- jeżeli zaobserwowano pojawienie się lub pęknięcie ścian budynku, wystąpienie osiadań i odchyłeń od pionu nie wolno pompować wody z piwnic ani w sposób pospieszny osuszać.

Suszenie budynków:

- otwierać okna i drzwi w celu przewietrzenia mieszkania,
- pootwierać okienka w piwnicy, meble poodsuwać od ścian na odległość co najmniej 20 cm i podnieść minimum na wysokość 5 cm od podłogi,
- uruchomić ogrzewanie jeżeli jest to możliwe lub specjalne agregaty,
- z pomieszczeń usunąć elementy wykończeniowe, które uległy uszkodzeniu oraz które mogą ulegać korozji biologicznej lub utrudniają wysychanie /np. podłogi, wykładziny, tapety, boazerie, płytki ceramiczne mocowane na kleju/.

Zapobieganie rozwojowi grzybów i pleśni:

- ściany i sufity odkażać mlekiem wapiennym z wapna palonego i malować farbami również z wapna palonego,
- stropy drewniane pozbawić nawierzchni drewnianych i drewnopochodnych łącznie z materiałem podłogowym i ociepleniem, legary podłogowe wysuszyć a następnie zabezpieczyć środkiem impregnacynym do ochrony drewna przed zagrzybieniem, nowe elementy powinny być również impregnowane jak legary,
- stropy betonowe pozbawić warstw podłogowych /ocieplenia, parkiety, posadzki.../, wysuszyć, odkażać mlekiem wapiennym z wapna palonego.

Woda do picia:

Fala powodziowa niesie ze sobą zanieczyszczenia bakteryjne i chemiczne, groźne dla zdrowia i życia człowieka.

W celu uzyskania wody bezpiecznej dla zdrowia należy bezwzględnie wszystkie studnie doprowadzić do odpowiedniego stanu technicznego oraz oczyścić je i wydezynfekować.

Oczyszczanie i odkażanie studni kopanej :

Po wybraniu wody ze studni trzeba oczyścić dno ze szlamu i wszelkich nieczystości, wybrać kilkudziesięciocentymetrową warstwę piasku i wypełnić warstwą przemytego żwiru lub gruboziarnistego piasku grubości 10 cm, oczyścić cembrowinę oraz zabetonować ubytki i szpary.

Przed przystąpieniem do dezynfekcji należy zmierzyć za pomocą tyczki lub ciężarka na sznurku głębokość wody w studni. Na każdy metr głębokości wody odmierzamy ilość wapna chlorowanego wg zasad podanych w tabelce.

Średnica studnia w cm	Potrzebna ilość wapna chlorowanego na każdy metr głębokości wody	Ilość monochloraminy na każdy metr głębokości wody
80	150g - 1 szklanka	165g
90	200g - 1 szklanka i ćwierć	220g
100	250g - półtorej szklanki	270g
120	350g - 2 szklanki i ćwierć	380g

W przypadku stosowania roztworu podchlorynu sodu należy odmierzyć szklankę takiej samej objętości jak dla wapna chlorowanego lub dawki wymienione w tabletkach w gramach dwukrotnie zwiększyć.

Aby prawidłowo przeprowadzić dezynfekcję należy:

- do wiadra z wodą dodać dwie płaskie łyżeczki od herbaty któregoś z wymienionych środków dezynfekcyjnych i wyszorować tym cembrowinę,
- po ponownym napełnieniu studni wodą rozmieszać w wiadrze z niewielką ilością wody odmierzoną wg tabeli ilość środka dezynfekcyjnego dopełnić wiadro wodą zamieszać tyczką lub poprzez nabieranie wiadrem i wylewanie z powrotem,
- po 24 godzinach wybierać wodę aż do zaniku zapachu chloru.

Uwaga : środki dezynfekcyjne należy przechowywać w suchym i ciemnym pomieszczeniu w naczyniu drewnianym lub szklanym.

Odkazanie studni wierconych i abisyńskich.

W przypadku studni wierconej wymieszanie roztworu odkazającego nastręcza duże trudności. Dlatego w wyjątkowych sytuacjach odkaża się je wprowadzając roztwór dezynfekcyjny za pomocą specjalnej pompy.

Zazwyczaj w przypadku zanieczyszczenia studni dokładnie się ją przepłukuje przez długotrwałe pompownie.

Informacja o zapobieganiu chorobom zakaźnym:

Woda rozniosła i osadziła na terenie powodziowym zarazki zakaźnych schorzeń przewodu pokarmowego: duru brzuszego, czerwonki, salmonelloz i innych chorób biegunkowych.

W glebie oraz pomieszczeniach chłodnych i wilgotnych mogą pozostawać zdolne do zakażenia przez kilka tygodni. Zarazki należy zniszczyć wszędzie tam, gdzie jest to możliwe.

W tym celu trzeba:

- odkazić wapnem chlorowanym zalane powodzią studnie i ujęcia wodne,
- oczyścić z osadów i odkazić przy użyciu chemicznych środków czyszczących powierzchnię ścian, podłóg i sprzętów gospodarczych,
- wywietrzyć, wysuszyć i odmalować pomieszczenia mieszkalne i gospodarcze, zwłaszcza te, w których przechowuje się żywność i gdzie przebywają małe dzieci oraz by starsze, niedołążne,
- oczyścić, wysuszyć i odkazić miejsca ustępowe; często powtarzać odkazanie urządzeń sanitarnych i ustępów, zmywać je i utrzymywać w czystości i suchości.
- Zakaźne schorzenia przewodu pokarmowego szerzą się poprzez zakażoną wodę, żywność i brudne ręce.

Tylko rygorystyczne przestrzeganie zasad higieny chroni przed zachorowaniem:

- wodę do picia, płukania owoców i warzyw spożywczych na surowo, do mycia zębów należy **ZAWSZE GOTOWAĆ** przed użyciem,
- surowe produkty pochodzenia zwierzęcego /mięso, drób, jaja, ryby/ oraz warzywa należy traktować jako zakażone i nie dopuszczać do ich zetknięcia z produktami gotowymi do spożycia, zwłaszcza gotowanymi i przeznaczonymi do spożycia na zimno lub przechowywania,
- ręce myć dokładnie wodą i mydłem, czyszcząc również paznokcie po każdej bytności w ustępie, oporządzeniu zwierząt, oczyszczaniu warzyw oraz mięsa i jaj. To samo czynić przed przystąpieniem do: obróbki produktów przeznaczonych do spożycia, przygotowania posiłków, karmienia dziecka, pielęgnowania niemowlęcia,
- w razie zachorowania należy jak najszybciej zgłosić się do lekarza i poddać jego zaleceniom /m.in. szczepieniom ochronnym/,

Informacja o żywności :

Artykuły żywnościowe pozostawione lub przechowywane w miejscach objętych powodzią są narażone na zniszczenie, zepsucie lub zanieczyszczenie. Dlatego należy je dokładnie sprawdzać przed spożyciem. Żywność zepsuta, zanieczyszczona i spleśniała jest szkodliwa dla zdrowia. Spożywanie jej prowadzi do choroby, a nawet śmierci.

Nie jedz, zwłaszcza nie podawaj dzieciom produktów, które:

- zostały zalane, a nie są hermetycznie opakowane, jeśli nawet nie wykazują oznak zepsucia,
- mają zmieniony zapach, barwę, smak, konsystencję,
- mają widoczną pleśń lub zapach spleśniały, stęchły,
- są w widoczny sposób zanieczyszczone lub posiadają obcy chemiczny zapach,
- są w opakowaniach pozbawionych etykiet, w związku, z czym mogą być mylnie uznane za żywność, np. trujące oleje mineralne, zaprawione zboża siewne itp.,
- znajdowały się bez szczelnych opakowań w miejscach brudnych - w chlewach, oborach, kurnikach itp.,
- są w puszkach o wydętych wieczkach.

Nie jedz artykułów żywnościowych niewiadomego pochodzenia - mogą być szkodliwe. Nie spożywaj mięsa, które nie było badane oraz jego przetworów. Ani gotowanie, ani smażenie takiego produktu nie chroni przed zatruciem, zwłaszcza niebezpiecznymi dla człowieka włośniami.

Posiadaną żywność chroń przed zepsuciem i zanieczyszczeniami, w tym celu:

- produktów nietrwałych, jak mięso, wędliny, ryby, śmietana, masło, gotowe potrawy itp. nie przechowuj w temp. wyżej niż 10°C,
- produkty sypkie, zawilgocone, ale nie zepsute należy szybko spożyć lub przed przechowywaniem przesuszyć,
- przechowuj żywność w szczelnych opakowaniach, przykrytą, w pomieszczeniach gdzie nie ma środków chemicznych, takich jak: pestycydy, nawozy mineralne,
- składaj żywność w suchym, chłodnym miejscu,
- chroń żywność przed gryzoniami i szkodnikami.

W razie zanieczyszczenia lub zmoczenia powierzchni wodoszczelnego opakowania żywności, po usunięciu z opakowań zanieczyszczeń, produkt może być spożyty, jeżeli nie wykazuje żadnych zmian.